

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen

Miljø- og Planlægningsudvalget
MPU alm. del - Bilag 12
Offentligt

Til alle på vedlagte liste

5. september 2007

Journalnr.
028085-433101

/PSV

Høring af Miljøudspil – ”Miljømetropolen, vores vision CPH 2015”

Borgerrepræsentationen besluttede på sit møde den 30. august 2007 (BR 355/07) at sende Teknik- og Miljøforvaltningens forslag til miljøudspillet – ”Miljømetropolen, vores vision CPH 2015” i bred offentlig høring.

Visionen er, at København skal være verdens miljømetropol i 2015. København skal være den af verdens hovedstæder, der har det bedste storbymiljø.

Visionen om at gøre København til verdens førende miljømetropol er båret af konkrete mål og indsatser inden for fire temaer:

- Verdens bedste cykelby
- Centrum for verdens klimapolitik
- En grøn og blå hovedstad
- En ren og sund storby

Københavns Kommune vil gå forrest, men uden aktiv indsats fra borgere og erhvervsliv vil det ikke lykkes at realisere visionen. Derfor vil vi inddrage borgere og erhvervsliv i miljøpolitikken.

Frist for evt. høringskommentarer er fredag den 19. oktober 2007.

Evt. spørgsmål vedrørende miljøudspillet kan rettes til kontaktpersoner listet i vedlagte bilag.

Evt. høringssvar bedes mailet til Anne Marie Larsen i Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljø på mail anlars@tmf.kk.dk.

Venlig hilsen

Hjalte Aaberg

Center for Miljø

Kalvebod Brygge 45
Postboks 259
1502 København V

Telefon
33 66 58 00

Telefax
33 66 71 33

EAN-nr. 5798009595959

P-nr. I.003.252.395

E-mail
miljoe@tmf.kk.dk

www.tmf.kk.dk

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen

NOTAT

4. september 2007

Journalnr.

/PSV

Kontaktpersoner vedrørende Miljøudspillet – ”Miljømetropolen, vores vision CPH 2015”.

Generelle spørgsmål:

Anne-Marie Larsen, Center for Miljø, tlf. 33 66 5879, mail anlars@tmf.kk.dk

Verdens Bedste Cykelby:

Andreas Røhl, Center for Trafik, tlf. 33 66 31 66, mail androl@tmf.kk.dk

Centrum for verdens klimapolitik:

Hanne Christensen, Center for Miljø, tlf. 33 66 59 47, mail hachri@tmf.kk.dk

En grøn og blå hovedstad:

Christine Nuppenau, Center for Park og Natur, tlf. 33 66 33 93, mail chrnup@tmf.kk.dk

Ren og sund storby:

Støj og Luft:

Britt Tang Sørensen, Center for Miljø, tlf. 33 66 59 44, mail brtang@tmf.kk.dk

Økologi:

Lene Bjerg Kristensen, Center for Miljø, tlf. 33 66 58 57, mail lebjerg@tmf.kk.dk

Renhold:

Vibeke Forsting, Center for Veje og Renhold, tlf. 33 66 34 20, mail vibfor@tmf.kk.dk

Center for Miljø

Kalvebod Brygge 45
Postboks 259
1502 København V

Telefon
33 66 58 00

Telefax
33 66 71 33

EAN-nr. 5798009595959

P-nr.. 1.003.252.395

E-mail
miljoe@tmf.kk.dk

www.tmf.kk.dk

Liste over de organisationer mv der har fået Teknik og Miljøforvaltningens forslag til miljøudspil - "Miljømetropolen, vores vision CPH i høring"

Organisations- eller firmanavn	Att.	Adresse	Postnr. og by
Bispebjerg Miljøcenter		Lygten Station, Lygten 2	2400 København NV
Miljøsatellit Ydre Nørrebro		Informateket, Steffansgade 3	2200 København N
Sundbyøster Agenda 21 center		Jemtelandsgade 3	2300 København S
Indre Nørrebro		Blegdamsvej 4B	2200 København N
Agenda 21 Satellit Østerbro		Silkeborggade 2	2100 København Ø
Grøn Vesterbro - dit lokale Agenda 21 center		Valdemarsgade 4	1665 København K
Grøn Valby - Agenda 21 center		Valby Langgade 92	2500 Valby
Agenda 21 satellit Kongens Enghave		Wagnersvej 19	2450 København SV
Valby Lokaludvalg		Valby Langgade 92	2500 Valby
Bispebjerg Lokaludvalg	Bispebjerg Kulturhuset	Dortheavej 61, 2 sal	2400 København NV
Østerbro Lokaludvalg		Randersgade 35, parterre	2100 København Ø
Vesterbro Lokaludvalg		Valdemarsgade 4	1665 København V
Kgs Enghave		Rådhuset, 1sal, vær.21	1599 København V
Copenhagen Capacity		Gammel Kongevej 1	1610 København V
Wonderful Copenhagen		Gammel Kongevej 1	1610 København V
Visit Copenhagen		Islands Brygge 43	2300 København S
Dansk Industri		H.C. Andersens Boulevard 18	1787 København V
HTS, Handel, Transport og Service		Sundkrogsvej 20, Postbox 2698	2100 København Ø
F.R.I		Kristianiagade 8	2100 København Ø
Dansk Erhverv		Børsen	1217 København K
Håndværksrådet		Islands Brygge 26	2300 København S
Miljøministeriet		Højbro Plads 4	1200 København K
Sundhedsministeriet		Slotsholmsgade 10-12	1216 København K
Folketinget Miljø- og planudvalg		Christiansborg	1240 København V
KL		Weidekampsgade 10	2300 København S
Region Hovedstaden		Kongens Vænge 2	3400 Hillerød
Ørestadssekskabet		Arne Jacobsens Alle 17	2300 København S
Øresund Environment Academy		Arne Jacobsens Alle 15-17	2300 København S
Frederiksberg Kommune		Smallegade 1	2000 Frederiksberg
Tårnby Kommune		Amager Landevej 76	2770 Kastrup
Hvidovre Kommune		Hvidovrevej 278	2650 Hvidovre
Gladsaxe Kommune		Rådhus Alle	2660 Søborg

Gentofte Kommune	Bernstoffsvej 161	2920 Charlottenlund
Herlev Kommune	Herlev Bygade 90	2730 Herlev
Rødovre Kommune	Rødovre Parkvej 150	2610 Rødovre
Albertslund Kommune	Rådhuset	2620 Albertslund
Ballerup Kommune	Grønt Sekretariat Hold-an Vej 7	2750 Ballerup
Fredericia Kommune	Gothersgade 20	7000 Fredericia
Herning Kommune	Torvet 1	7400 Herning
Kolding Kommune	Teknisk Forvaltning Nytorv 11	6000 Kolding
Københavns Kommune	Rådhuset	1599 København V
Malmø Kommune	Kommunlråds afdelingen	205 80 Malmø
Økologiske Igangsættere	Hans Tavsens Gade 40	2200 København N
Københavns Miljø- og Energikontor	Blegdamsvej 4, baghuset	2200 København N
Miljøbevægelsen NOAH	Nørrebrogade 39, 1. tv.	2200 København N
WWF	Fysegade 3F	2200 København N
Det Økologisk Råd	Blegdamsvej 4 B	2200 København N
Greenpeace	Bredgade 20, bagh. 4. sal	1260 København K
Danmarks Naturfredningsforening	Masnedøgade 20	2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforenings Friluftsrådet	Griffenfeldtsgade 33, 3tv.	2200 København N
Dansk Cyklist Forbund	Scandiagade 13	2450 København SV
92- gruppen	Flømersgade 7, st.	1362 København K
Solar City Copenhagen	C/O Masnedøgade 20	2100 København Ø
Københavns Havn	Kalvebod Brygge 45	1502 København V
Københavns Energi	Ndr. Toldbod, 7 Postbox 2083	1013 København K
DONG	Ørestads Boulevard 35	2300 København S
Danmarks Naturfredningsforening	Nesaalle 1	2820 Gentofte
Danmarks Idrætsforbund	Griffenfeldtsgade 33, 3 sal	2200 København N
Friluftsrådet	Mariendalsvej 50 H 2 th	2000 Frederiksberg
Foreningen til Hovedstadens Forskønnek	Lille Strandstræde 15, 2 sal th	1254 København K
Københavns Erhvervsråd	Gothersgade 27 1 sal	1123 København K
Dansk Orgitologisk Forening	Hegnvang 3	2820 Gentofte
Bispebjerg Lokalfåd	Bækkeskovvej 53	2700 Brønshøj
Brønshøj-Husum-Tingbjerg Lokalfåd	Dorteavej 61	2400 København NV
Christianshavn Lokalfåd	Ved Bellahøj 24B, 8.	2700 Brønshøj
Grøndal Lokalfåd	Dronningensgade 34	1420 København K
Indre Bys Lokalfåd	Primulavej 15	2720 Vanløse
	Nansensgade 47, 3. tv.	1366 København K

Islands Brygge Lokalråd
Nørrebro Lokalråd
Ryvang Lokalråd
Sundby Lokalråd

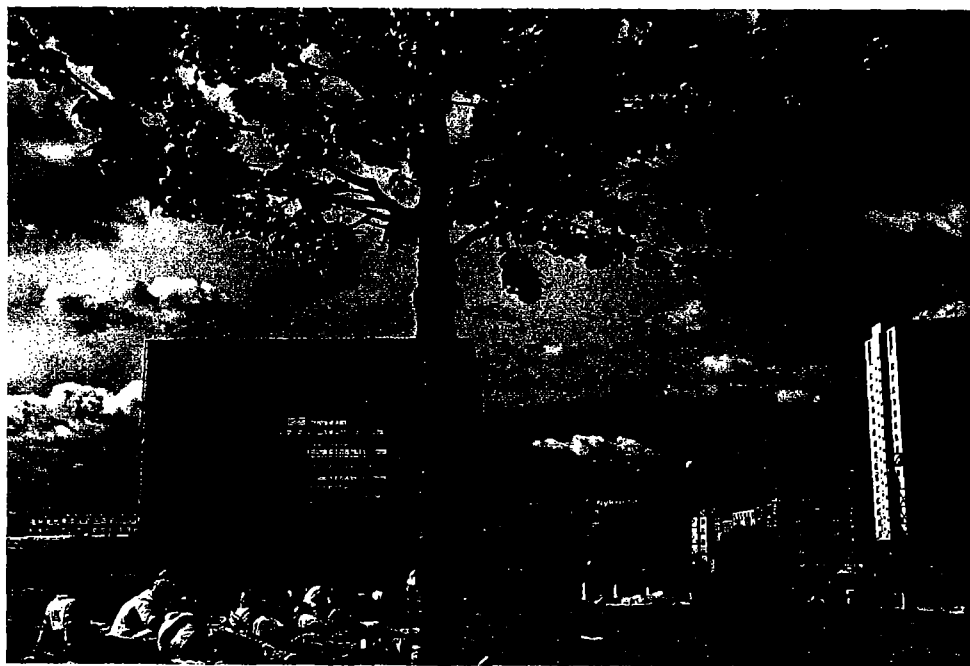
Gertrud Eggers
Anker Pedersen
Niels Gyrsting

Thorshavnsgade 22, 4.
Hamletsgade 18, st.tv.
H. C. Lumbyesgade 30
Øresundsvej 4

2300 København S
2200 København N
2100 København Ø
2300 København S

VORES VISION CPH 2015

– et udspil

MILJØMETROPOLEN
VORES VISION CPH 2015

I 2015 ER KØBENHAVN MED RETTE
KENDT SOM DEN AF VERDENS
HOVEDSTÆDER, DER HAR DET BEDSTE
STORBYMILJØ. KØBENHAVN ER BLEVET

...VERDENS MILJØMETROPOL

OG HAR DERMED BEVIST, AT
MILJØHENSYN GIVER EKSTRA DYNAMIK
I BYUDVIKLINGEN. KØBENHAVNERNE
OG DERES GÆSTER KAN MÆRKE OG SE
FORBEDRINGERNE, SAMTIDIG MED AT
BYEN TAGER AKTIVT MEDANSVAR FOR
DEN GLOBALE MILJØUDVIKLING.

VORES VISION

Her i 2007 markerer København sig allerede som Europas miljøhovedstad. Med dette miljøudspil vil København vise globalt lederskab på miljøområdet. Fordi det er nødvendigt for et godt liv, fremtidige generationer og dyrelivets overlevelse. Og fordi København kan gøre en effektiv global forskel ved at gå foran med et godt eksempel.

Vi sætter et mål for en udvikling frem til 2015, fordi vi ønsker, at København skal være et eksempel til inspiration. København skal vise andre, hvordan et grønnere bymiljø i praksis fører til et bedre liv. Til gavn for byernes og verdens borgere. Til gavn for nuværende og kommende generationer.

København skal være en af de storbyer i verden, som er længst fremme med miljøinitiativer inden for alle felter. Miljø skal i endnu højere grad end i dag være bærende for Københavns kultur, byliv og identitet.

København skal være en storby, der i praksis ånder og lever på grund af miljøhensyn, ikke på trods af miljøhensyn. Kommunen skal gå foran. Og københavnernes skal gennem en daglig indsats bidrage aktivt til at forbedre miljøet.

Københavnerne skal være stolte af at bo i deres by, fordi de værdsætter et godt miljø i København og globalt, og fordi de kan se, at de og København bidrager til det. Alle kan bidrage med stort eller småt. Og alle, der gør en forskel, anerkendes for det.

København skal være en hovedstad, som tiltrækker erhvervsliv, fordi virksomhederne og deres medarbejdere gerne vil være en del af en miljøsucces i et vækstområde.

Verden skal komme til København for at se, hvordan man laver moderne miljøpolitik i det 21. århundrede. København skal være en hovedstad, hvor byens besøgende oplever et grønt og sikkert bymiljø og rejser hjem med en forståelse af, hvordan miljøhensynet i praksis kan understøtte en dynamisk byudvikling.

Vi vil nytænke miljøpolitikken, gøre København til et endnu bedre sted at være og sætte Miljømetropolen København på verdenskortet.

Det er vores vision.

*Københavns Kommune
Teknik og Miljøforvaltningen*

VI SÆTTER NYE AMBITIØSE OG
FORPLIGTENDE MÅL FOR 2015, OG VI
VIL SÆTTE HANDLING BAG ORDENE.
MÅLENE SKAL NÅS GENNEM HELT
KONKRETE OG MARKANTE INITIATIVER.

HANDLING

Visioner kræver handling for at blive til realitet. København har allerede vist sin evne til at sætte handling bag ord. København er en by i meget positiv udvikling. Økonomisk vækst følges med kvarterløft og endda helt nye kvarterer. Samtidig er København en markant storby på miljøområdet - og københavnernes er blandt de mest miljøbevidste borgere i hele verden. Udvikling og miljø går hånd i hånd.

København er kendt for vindmøllerne på Middelgrunden lige uden for Københavns Havn. Vi har et af verdens største fjernvarmesystemer, som 97 % af husstandene er koblet til. Overskudsvarmen fra elproduktionen anvendes til varme i stedet for at blive sendt ud i havnen. Herved udnyttes energien dobbelt og CO₂-udledningen reduceres.

Siden 1990'erne har vi haft et af verdens bedste affaldssystemer. Vi genanvender i dag ca. 90 % af byggeaffaldet og forbrænder ca. 75 % af husholdningsaffaldet. Energien fra affaldsforbrænding udnyttes til elektricitet og fjernvarme. Systemet kopieres i dag over hele verden.

Trods en kraftig økonomisk fremgang har vi også formået at holde vandforbruget og energiforbruget konstant. Vi beskytter vores drikkevand og køber stadig flere økologiske fødevarer. Og hvis nogen for 10 år siden havde sagt, vi

en dag ville kunne bade - eller fiske torsk - i Københavns Havn, ville de fleste nok have rystet på hovedet.

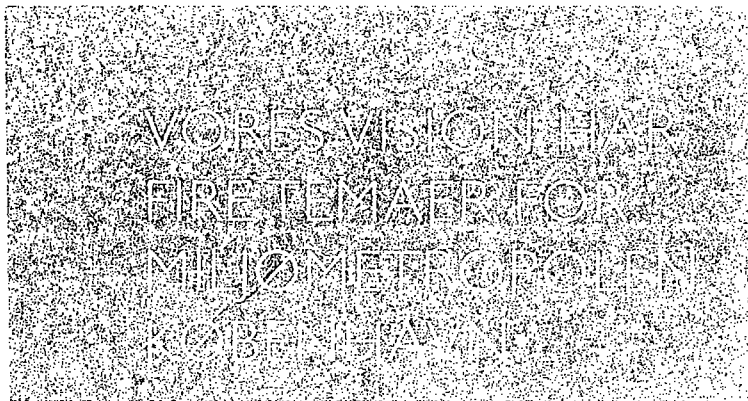
Ambitiøse visioner kræver ambitiøs handling, men vi har et godt udgangspunkt. København har før gået foran. Nu vil vi tage flere og mere markante skridt til gavn for både mennesker og miljø.

Inden 2010 vil Københavns Kommune have truffet beslutning om mindst 10 stjerneinitiativer. Det vil sige markante, retningsgivende og konkrete forbedringer af det københavnske miljø.

Store københavnske miljøinitiativer er ikke nye. For eksempel har vi besluttet at bruge først 35 mio. kr. og siden nye 75 mio. kr. til bedre forhold for cyklisterne over en fireårig periode. Og for nogle år siden åbnede vi det første havnebad.

Det nye er, at vi vil intensivere indsatsen for flere og bedre miljøinitiativer betydeligt.

Stjerneinitiativerne vil samtidig blive understøttet af en bred underskov af konkrete og effektfulde "på jorden"-projekter, bl.a. i den kommende Agenda 21-plan for perioden 2008-2011.

- VERDENS BEDSTE CYKELBY
- CENTRUM FOR VERDENS KLIMAPOLITIK
- EN GRØN OG BLÅ HOVEDSTAD
- EN REN OG SUND STORBY.

Arbejdet de kommende år vil være både målbart og målrettet.

Københavns Kommune vil gå forrest, men uden en aktiv indsats fra borgere og erhvervsliv vil det ikke lykkes at realisere visionen. Derfor vil vi inddrage borgere og erhvervsliv i miljøpolitikken og således gøre det lettere og mere attraktivt at bidrage til at tage hånd om miljøet i dagligdagen.

Vi vil se ud over kommunegrænsen. København vil i endnu højere grad påvirke den nationale og internationale dagsorden. Vi vil arbejde for, at udfordringer og barrierer, som ikke kan løses af kommunen alene, bliver taget til debat i Folketinget, EU, FN og andre nationale og internationale fora. Fordi det er nødvendigt for Københavns miljø og for det globale miljø.

København vil også sikre, at erfaringer med kommunens ambitiøse miljøarbejde bliver delt både nationalt og internationalt, ligesom København vil arbejde mere målrettet sammen med andre kommuner, storbyer og regioner. Jo flere storbyer, der stræber efter at gøre noget ekstraordinært for miljøet, desto bedre.

VERDENS BEDSTE CYKELBY

KØBENHAVN SKAL
VÆRE VERDENS BEDSTE
CYKELBY – NÅR DET
GÆLDER OM AT KOMME
BÅDE HURTIGT OG
SIKKERT FREM PÅ CYKEL.

Der køres i dag over 1,1 mio. kilometer på cykel i København - hver dag. 36 % vælger i dag at tage cyklen til de københavnske arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner. De mange cykler er formentlig allerede verdensrekord og en vigtig del af Københavns profil og identitet.

Vores cykelkultur er opstået og udviklet gennem mange år - godt hjulpet på vej med vedvarende satsninger på cykelstier, cykelruter m.m. Mange københavnere ønsker sig endnu flere og bredere cykelstier, flere grønne cykelruter fri af biltrafik, grønne bølger gennem lyssignaler og bedre cykelparkering - også på arbejdspladserne.

I de seneste år har vi bygget en ny cykel- og gangbro over havnen, og en ny er på vej over Ågade. Der sættes også mange nye cykelstativer op, og flere kampagner bidrager til en bedre og mere sikker cykeltrafik. Indsatsen vil fortsætte og blive intensiveret. Der vil blive endnu bedre forhold for cyklisterne - så endnu flere vælger at gøre turen til uddannelsesinstitutionen eller arbejdspladsen til en cykeltur i Miljømetropolen København.

Cyklisterne bidrager allerede til at holde byens CO₂-udslip fra trafikken lavt sammenlignet med andre storbyer. Når vi er oppe på, at mere end halvdelen vælger at cykle til arbejde eller uddannelsessted, kan vi spare yderligere 80.000 tons CO₂ om året i den københavnske trafik.

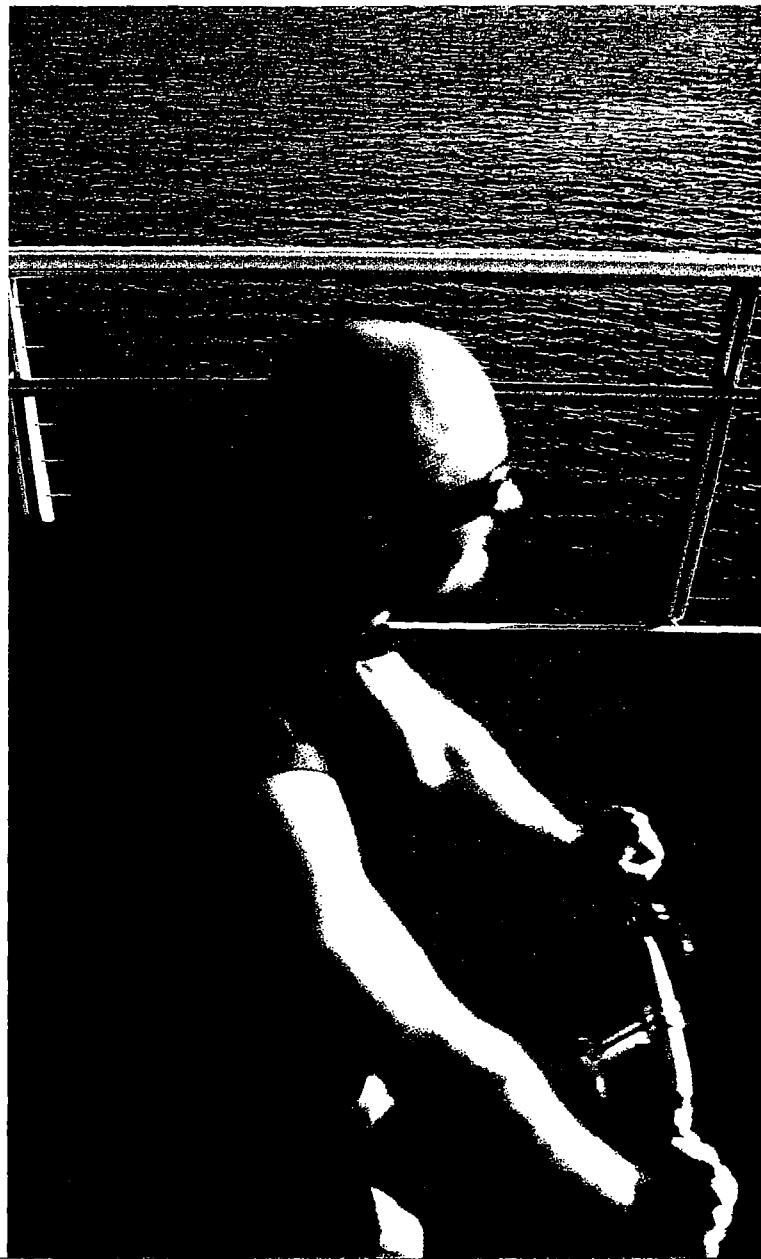
De nye cyklister må gerne være bilister, der opdager de mange fordele ved at cykle: ingen tidsspilde i trafikpropper, bedre sundhed, mindre CO₂ og billigere transport. Og bedste alternativ til cyklen skal være den kollektive trafik - som også skal forbedres. Investeringer i metro og busfremkommelighed mv. skal sikre, at den kollektive trafik er et mere benyttet alternativ til cyklen end bilen.

Det er også vigtigt at føle sig tryk, når man tager cyklen. Særligt for de yngste cyklister og deres forældre. Antal-

let af trafikuheld har været faldende de senere år, men næsten halvdelen af de alvorligt tilskadede (fx hjerneystelse og knoglebrud) i trafikken er cyklister. Det skal der gøres noget ved. Vi skal som minimum have halveret antallet af alvorligt tilskadede cyklister:

København tager førertrøjen – og verdens hovedstæder skal kunne lade sig inspirere af verdens bedste cykelby.

- MINDST 50 % CYKLER TIL ARBEJDE ELLER UDDANNELSE I KØBENHAVN.
- ANTALLET AF ALVORLIGT TILSKADEKOMNE KØBENHAVNSKE CYKLISTER ER MERE END HALVERET IFT. I DAG.
- MINDST 80 % AF DE KØBENHAVNSKE CYKLISTER FØLER SIG TRYKKE I TRAFIKKEN.

KØBENHAVN VIL PÅTAGE SIG ET
GLOBALT ANSVAR VED AT GÅ I
SPIDSEN FOR AT REDUCERE CO₂-
UDLEDNINGEN. VI VIL VISE VERDEN
OG ISÆR DE ANDRE STORBYER,
AT CO₂-UDLEDNINGEN KAN
REDUCERES EFFEKTIVT, UDEN
AT DET GÅR UD OVER DEN
ØKONOMISKE VÆKST.

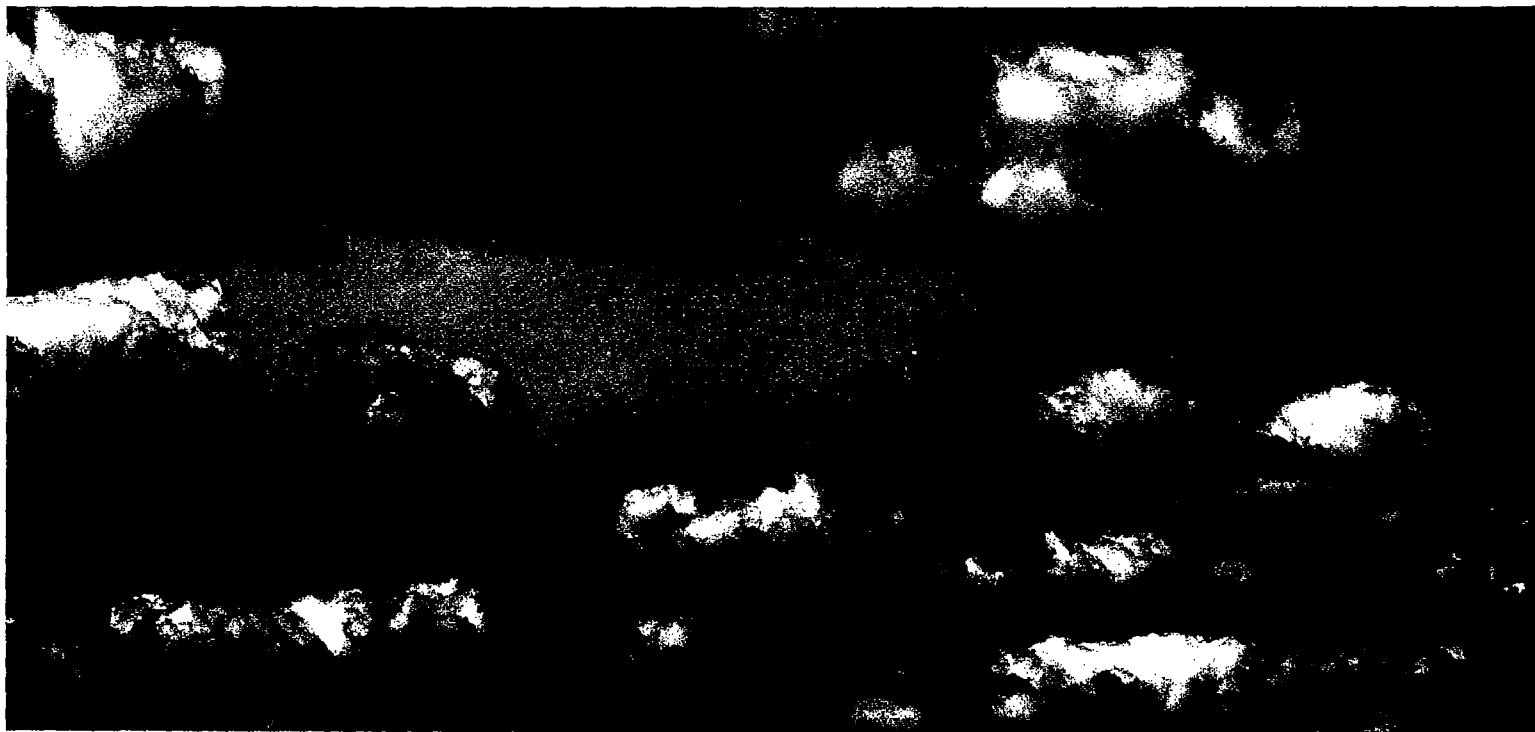
CENTRUM FOR VERDENS KLIMAPOLITIK

Verden har brug for succes, når København i 2009 bliver værtsby for FN's klimakonference. Som værtsby skal vi gøre en betydelig indsats for at reducere udledningen af drivhusgasser.

København er nået langt i indsatsen for at nedbringe CO₂-udledningen. Hver københavner har allerede reduceret sit bidrag til den globale opvarmning fra 7 tons til 4,9 tons, altså med ca. 2,1 tons CO₂ ift. 1990 trods en forrygende udvikling i byen. Det svarer til en samlet CO₂-reduktion på ca. 25 % for hele København over 15 år. Faldet skyldes primært

tilslutningen til fjernvarme og kraftværkernes overgang til renere brændsler, især overgangen fra kul og olie til naturgas.

Men vi kan og skal blive endnu bedre. CO₂-udledningen fra trafikken stiger, og der anvendes fx stadig for meget kul i energiforsyningen i Danmark. Men en klog klimapolitik sætter ikke hjulene i stå. Tværtimod. Samfundet og borgerne har mange penge og ressourcer at spare ved at handle klimavenligt. Derfor tør vi godt sætte et nyt ambitiøst mål om at reducere CO₂-udledningerne med yderligere 20 % i 2015 ift. i dag (2005-tal). Det svarer til, at vi i 2015 vil have

reduceret udledningen med 40 % ift. 1990. Eller at hver københavnere i 2015 ikke udleder mere end 3,7 tons CO₂ i gennemsnit.

Klima skal være en folkesag, fordi det giver langt bedre resultater end løftede pegefingre. Derfor skal der i perioden op til klimatopmødet i København i december 2009 gøres en ekstra indsats for at synliggøre, hvad den enkelte borger og virksomhed i København kan gøre for at medvirke til at nedbringe CO₂-udslippet.

Københavns Kommune vil selv gå forrest. For eksempel skal alt kommunalt nybyggeri være energirigtigt, ligesom det store potentiale for energibesparelser i det eksisterende byggeri skal udnyttes gennem energirigtige renoveringer af kommunens egne bygninger. Vi vil også have fokus på grøn transport og på trængselsafgifter, så vi kan få nedbragt biltrafikken, og på tiltag, der kan fremme den kollektive trafik.

Kommunen skal selv gå foran med stjerneinitiativer og daglig praksis. Og udbredelsen af vedvarende energi ved brug af fx solceller, vindenergi og geotermi skal styrkes markant.

Virksomhederne i København skal spille en mere aktiv rolle. De skal arbejde med energiledelse og sætte sig mål for reduktionen i energiforbruget. Mange nye kontorbyggerier har fx et stort energiforbrug til køling. Vi vil invitere til et samarbejde om energirigtige fremtidssikrede løsninger.

Københavns Kommune vil i god tid forud for FN's klimakonference fremlægge en samlet klimastrategi for indsatsen i Miljømetropolen København frem mod 2015.

København vil gennem handling blive en drivkraft og inspiration i kampen mod klimaforandringerne.

→ KØBENHAVNS CO₂-UDSLIP SKAL VÆRE REDUCERET MED MINDST 20 % IFT. I DAG.

EN GRØN OG BLÅ HOVEDSTAD

I KØBENHAVN SKAL
DER VÆRE GOD OG LET
ADGANG TIL BLÅ OG
GRØNNE REKREATIVE
OMRÅDER AF HØJ
KVALITET.

Københavnere er vilde med det grønne og det blå. Alene Fælledparken har 11 mio. besøg om året – eller tre gange så mange som Tivoli. Amager Strandpark er efter blot én sæson blevet en publikumsmagnet. Havnebade har for længst skrevet historie, både blandt københavnere og i verden. Der er ikke mange hovedstæder, som kan bryste sig af at have rent vand i havnen.

Byens populære parker, strande og havnebade er synlige beviser på, at et godt miljø gavner menneskers daglige trivsel. De leverer vigtige tilbud til os, som bor i stor-

byen. De giver mulighed for både fysisk udfoldelse, ro og afstresning, og mulighed for at opleve fugle og dyr.

Forskningen fortæller os, at det grønne og det blå på den måde bidrager afgørende til storbymenneskets sundhed og velvære. Københavnerne får det ganske enkelt bedre af regelmæssige besøg i parken, på stranden eller ved havnebadet.

En bæredygtig by er også en by i harmoni med naturen. Det rene vand i havnen fortæller os, at vi er på rette vej med at skabe et sundt og bæredygtigt vandmiljø. Byens træer, parker og naturområder er med til at rense luften og skabe læ. Byens parker og naturområder rummer desuden et rigt plante- og dyreliv og bidrager således til byens biologiske mangfoldighed. Der skal være plads til både natur og mennesker i Miljømetropolen København.

Vi ved, at travle bymennesker ikke har ret meget tid til rådighed i deres hverdag. I dag bruger hver københavner en park hver anden dag og opholder sig der i gennemsnit 1 time. I dag har ca. 60 % af københavnerne maksimalt et kvarters gang til grønne eller blå arealer. Det er godt, men det kan blive bedre. Og det bliver det.

Indsatsen vil bl.a. handle om at skabe nye parker, strande og havnebade - men også om at skabe gode, trygge og

grønne forbindelser gennem byen, så det bliver lettere at nå det blå og det grønne. Og vi taler ikke nødvendigvis om store arealer. Selv små parker på ca. 2.000 kvadratmeter - svarende til en femtedel af en fodboldbane - kan rumme mange aktiviteter og oplevelser. I de tætte bydele, hvor der ikke er meget plads til nye grønne byrum, handler det om at gøre de eksisterende parker bedre.

Det grønne og det blå skal binde byen sammen og skabe gode oplevelser til gavn for byens borgere og besøgende.

- 90 % AF KØBENHAVNERNE SKAL KUNNE GÅ TIL EN PARK, EN STRAND, ET NATUROMRÅDE ELLER ET HAVNEBAD PÅ UNDER 15 MINUTTER.
- KØBENHAVNERNE BESØGER BYENS PARKER, NATUROMRÅDER, HAVNEBADE OG STRANDE DOBBELT SÅ OFTE SOM I DAG.

EN REN OG SUND STORBY

KØBENHAVN VIL TILBYDE ET AF VERDENS RENESTE OG SUNDESTE STORBYMILJØER.

En endnu renere og sundere hovedstad kræver en ekstraordinær og bred indsats. Sammenlignet med mange andre storbyer tilbyder København allerede i dag et rent og sundt bymiljø.

Forbedringen af den københavnske luftkvalitet er en ultimativ succeshistorie. Siden 1960'erne er den københavnske byluft ganske enkelt blevet renere og renere. Det er et godt eksempel på, at økonomisk vækst og miljøforbedringer går hånd i hånd. I dag giver biltrafikken langt det største bidrag til luftforureningen i København.

Luften kan og skal blive endnu renere. Målet er klart. Man skal kunne bevæge sig rundt i Miljømetropolen København og indånde luften uden sundhedsrisiko. Som langt de fleste europæiske storbyer har også København i dag meget svært ved at leve op til luftkvalitetskravene for kvælstofdioxid (NO₂) og større partikler (PM10). Vi skal senest i 2015 kunne overholde alle nationale og internationale grænse-

værdier for sundhedsskadelige stoffer i luften. Den kommende miljøzone vil bidrage positivt og betyde færre for tidlige dødsfald. Men kommunen ønsker at gå længere, end loven i dag tillader. Miljøzoneordningen skal gøres dynamisk, og kravene til bilernes udstødning skal løbende kunne skærpes. Der skal indføres trængselsafgifter og miljøvenlige køretøjer i kommunen. Og de nationale og internationale krav, der sikrer en bedre luftkvalitet, skal skærpes. Kommunen vil arbejde aktivt for at nå disse mål og, ikke mindst, for at få opbakning til de nødvendige virkemidler.

Støjen skal bekæmpes. Støj påvirker vores børns indlærings- evne og alles helbred, særligt hvis vi ikke får sovet godt om natten. Til trods for en indsats for at reducere støjen i boligområderne er antallet af støjbelastede boliger ikke faldet. Vi har i dag ikke tal for natbelastningen, men vi ved, at det i København er 40.000 boliger, der er belastet med et for højt gennemsnitligt trafikstøjniveau over hele døgnet. Heraf er ca. 5.000 boliger særlig udsat for sundhedsskadelig støj (over 70 dB). Kurven skal knækkes, og der skal først og fremmest sættes ind over for dem, som er særligt støjbelastede. Nyere undersøgelser viser, at støj hæmmer børns indlæringssevne. Vi vil derfor også arbejde særligt for, at kommunens folkeskoler og daginstitutioner ikke udsættes for mere end et lavt støjniveau (55 dB). Der skal arbejdes med mange forskellige indsatser for at nå målene, fx hastighedsnedsættelse, trafikregulering, nye vejbelægninger og isolering af boliger og institutioner.

Økologi gavner miljøet og københavnernes sundhed. I dag er ca. 45 % af al madforbrug i kommunens institutioner økologisk. Det er der formentlig ikke andre hovedstæder verden over, der kan matche. Men vi vil være dobbelt så gode: i 2015 vil vi fordoble til 90 %. Samtidig arbejder vi på, at andelen af økologiske fødevarer i hele byens madforbrug stiger til mindst 20 % - fra ca. 7 % i dag på landsplan, hvilket er verdensrekord. Vi vil også gøre en ekstra indsats for, at den økologiske mad bliver mere ernæringsrigtig og en bedre smagsoplevelse.

København skal også være en af verdens reneste hovedstæder. Bænke, legepladser og inventar skal ikke stå faldefærdigt hen, vejnettet må ikke være fyldt med huller osv. En slidt by med et nusset udtryk avler mere snavs og hærværk og skaber utryghed hos byens brugere.

Kommunen vil gøre en indsats for, at folk ikke efterlader skrald i det offentlige rum. Det må blandt alle befolkningsgrupper og aldersgrupper gerne være flovt at smide affald. Derfor gennemføres der løbende holdningsmålinger, og vi vil gøre en massiv indsats for at ændre holdninger, særligt målrettet børn og ungeområdet.

København skal være en ren og sund storby.

- KØBENHAVNERNE SKAL KUNNE SOVE I FRED FOR SUNDHEDSSKADELIG STØJ FRA GADETRAFIKKEN, OG ALLE SKOLER OG DAGINSTITUTIONER MÅ I DAGTIMERNE KUN VÆRE UDSAT FOR ET LAVT STØJNIVEAU FRA TRAFIKKEN.
- LUFTEN SKAL VÆRE SÅ REN, AT KØBENHAVNERNES SUNDHED IKKE BELASTES.
- ANDELEN AF ØKOLOGISKE FØDEVARER I BYENS MADFORBRUG SKAL VÆRE MINDST 20 %, OG KOMMUNEN ER GÅET FORAN MED MINDST 90 % ØKOLOGI I KOMMUNENS INSTITUTIONER.
- KØBEHAVN SKAL VÆRE EUROPAS RENESTE HOVEDSTAD OG EN AF DE RENESTE HOVEDSTÆDER I VERDEN, OG AFFALD I OFFENTLIGE GADER VIL VÆRE FJERNET INDEN 8 TIMER.

2013. KØBENHAVN VIL STILLES TIL (GRØNT) REGNSKAB

At visionen peger frem til 2015, er ikke et tilfældigt valg. I 2000 satte verden på et FN-topmøde otte mål for bæredygtig udvikling i Millenniumerklæringen. Målene er sat til 2015. Den bedste måde, København kan bakke den globale miljøindsats op på, er ved at vise, at vi kan skabe resultater og vise lederskab, samtidig med at vores dynamiske byudvikling fortsætter.

Vi starter ikke først nu. København har længe haft fokus på miljøet, og københavnere nyder hver dag godt af resultaterne. Vi bygger videre på et solidt fundament, men i løbet af de næste otte år løfter vi indsatsen til et enestående og nyt niveau.

2015 er året, som sætter os under et maksimalt tidspres, samtidig med at vi tror på, at vi kan nå målet om at blive verdens førende Miljømetropol. Målsætningen kan nås, men kun hvis der er bred politisk vilje og folkelig opbakning til at handle nu.

Derfor vil der frem til 2015 blive målt løbende på, om vi har fart nok på. Vi vil dokumentere de reelle miljøfor-

bedringer inden for alle indsatsområder, og vi vil samtidig holde forbedringerne oppe imod målet 2015.

Københavns årlige miljøregnskab vil hvert år danne baggrund for en evaluering af, hvordan vi nærmer os målene. Er det realistisk at nå målet med de nuværende forbedringer, eller skal vi have sat flere initiativer i gang? Hvilke andre grønne hovedstæder konkurrerer vi med om at løfte miljøindsatsen?

Det er en dynamisk proces, hvor vi skal forholde os til en foranderlig verden. Den indsats, som er vigtig i 2012, er formentlig anderledes end den, der er behov for i dag. Derfor skal vi også være i stand til at justere – ikke på målet, men på midlerne. De 10 stjerneinitiativer frem til 2009 vil derfor blive fulgt op af en lige så ambitiøs indsats med nye konkrete handlinger frem mod 2015.

Men dampen sættes op fra starten.

SKAL MINDST 50 % CYKLE TIL ARBEJDE ELLER UDDANNELSE I KØBENHAVN.	36 %
SKAL ANTALLET AF ALVORLIGT TILSKADEKOMNE KØBENHAVNSKE CYKLISTER VÆRE MERE END HALVERET IFT. I DAG.	118 CYKLISTER
FØLER MINDST 90 % AF DE KØBENHAVNSKE CYKLISTER SIG TRYKKE I TRAFIKKEN.	58 %
SKAL KØBENHAVNS CO ₂ -UDSLIP VÆRE REDUCERET MED MINDST 20 % IFT. I DAG.	KØBENHAVN UDLEDER SAMLET 2,4 MIO. TONS (2005-TAL), SVARENDE TIL 4,9 TONS PR. INDBYGGER.
SKAL 90 % AF KØBENHAVNERNE KUNNE GÅ TIL EN PARK, EN STRAND, ET NATUROMRÅDE ELLER ET HAVNEBAD PÅ UNDER 15 MINUTTER.	CA. 60 %
BESØGER KØBENHAVNERNE BYENS PARKER, NATUR-OMRÅDER, HAVNEBADE OG STRANDE DOBBELT SÅ OFTE SOM I DAG.	KØBENHAVNERNE BESØGER I DAG GENNEMSNITLIGT BYENS PARKER, NATUROMRÅDER, HAVNEBADE OG STRANDE HVER ANDEN DAG - OG OPHOLDER SIG DER I GENNEMSNIT I TIME.
SKAL KØBENHAVNERNE KUNNE SOVE I FRED FOR SUNDHEDSSKADELIG STØJ FRA GADETRAFIKKEN, OG ALLE SKOLER OG DAGINSTITUTIONER MÅ I DAGTIMERNE KUN VÆRE UDSAT FOR ET LAVT STØJNIVEAU FRA TRAFIKKEN.	DER FINDES I DAG IKKE MÅLINGER FOR STØJNIVEAUET FRA TRAFIKKEN OM NATTEN. MEN CA. 40.000 BOLIGER ER BELASTET MED ET FOR HØJT STØJNIVEAU MÅLT OVER HELE DØGNET. CIRKA 10 SKOLER OG 20 DAGINSTITUTIONER ER I DAG SÆRLIGT UDSAT FOR STØJ FRA VEJTRAFIKKEN, MEN ENDNU FLERE SKØNNES AT VÆRE UDSAT FOR MERE END ET LAVT STØJNIVEAU, DVS. MERE END 55 DB.
SKAL LUFTEN VÆRE SÅ REN, AT KØBENHAVNERNES SUNDHED IKKE BELASTES.	SOM LANGT DE FLESTE EUROPÆISKE STORBYER HAR OGSÅ KØBENHAVN I DAG MEGET SVÆRT VED AT LEVE OPTIL LUFTKVALITETSKRAVENE FOR KVÆLSTOFDIOXID (NO _x) OG STØRRE PARTIKLER (PM10).
SKAL ANDELEN AF ØKOLOGISKE FØDEVARER I BYENS MADFORBRUG VÆRE MINDST 20 %.	CA. 7 % PÅ LANDSPLAN
SKAL KOMMUNEN VÆRE GÅET FORAN MED MINDST 90 % ØKOLOGI I KOMMUNENS INSTITUTIONER.	45 %
SKAL KØBENHAVN VÆRE EUROPAS RENESTE HOVEDSTAD OG EN AF DE RENESTE HOVEDSTÆDER I VERDEN - OG AFFALD I OFFENTLIGE GADER VIL VÆRE FJERNET INDEN 8 TIMER.	KØBENHAVN VURDERES AT VÆRE BLANDT DEN BEDSTE TREDJEDEL AF DE RENESTE HOVEDSTÆDER I EUROPA. I DEN INDRE BY GÅR DER I DAG NOGEN STEDER OP TIL 36 TIMER, FØR GADERNE BLIVER GJORT RENT.